

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Φορμίωνος 83, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584
(Internet) <http://www.imkby.gr> - (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/225

Έν Καισαριανῇ τῇ 26ῃ Μαΐου 2026

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 328η

Θέμα : « Τό Ὁρθόδοξο βίωμα »

Πρός
τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους
Πρεσβυτέρους
τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους
τόν Ἱερολογιώτατο Διάκονο
καί τίς Ὁσιώτατες Μοναχές
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὑπενθυμίζει στόν μαθητή Του καί ἐπίσκοπο Ἐφέσου Τιμόθεον¹ νά μή λησμονῇ νά ἀναζωπυρῇ τό χάρισμα τοῦ Θεοῦ². Ἡ ιεραποστολική ἐργασία στήν Ἐκκλησία ἀπαιτεῖ ἡ φλόγα τῆς διακονίας νά εἶναι ζωντανή.

§1. Τό σύγχρονον σκηνικόν

Ὁ ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου, κι ὅταν μάλιστα ἐργάζεται μεταξύ τῶν νέων, ὀφείλει νά λαμβάνη ὑπ' ὄψιν του πρός σχεδιασμόν τῆς διακονίας του σύγχρονα δεδομένα, τήν ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν στόν κόσμον καί στήν κοινωνία, τίς σύγχρονες τάσεις, τά ιδεολογικά ρεύματα, τοὺς παράγοντες πού διαμορφώνουν τήν κοινή γνώμη καί τό ἥθος τῶν πολιτῶν. Δέν θά ἐπιμείνω περισσότερο στήν ἀνάγκη αὕτη, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μιά ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιά τήν ἄσκησιν τῆς ποιμαντικῆς καί τήν προσδοκία καρπῶν. Οὔτε ὁ Κύριος, οὔτε οἱ Ἀπόστολοι, οὔτε οἱ ἅγιοι Πατέρες, ἀγνοοῦσαν τήν ἐποχή τους, τά σύγχρονα γι' αὐτούς προβλήματα καί τίς ἰσχυρές τάσεις πού ἐπικρατοῦσαν. Ἀντίθετα τά ἐλάμβαναν ὑπ' ὄψιν τους καί ἐπεδίωκαν νά τά φωτίσουν μέ τό φῶς τῆς θείας ἀλήθειας ἢ νά τά ἐπιλύσουν κατά τήν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καί τό ἅγιο θέλημά Του.

¹ Πράξεων ισ' 1.

² Β' Τιμ. α' 6.

Καλούμεθα λοιπόν νά ἀπαντήσουμε

— Ποιές εἶναι οἱ σύγχρονες τάσεις πού ἐπηρρεάζουν θετικῶς ἢ ἀρνητικῶς τήν ἐργασία μας; Θά ἐπιδιώξω νά ἀπαριθμήσω ὅσες μπόρεσα νά προσδιορίσω καί μάλιστα μέ πολλή συντομία.

α. Ἡ πρώτη τάσις ἡ ὁποία δημιουργεῖ μάλιστα κι ἓνα κλίμα εὐνοϊκό εἶναι ἡ πνευματική ἀφύπνις τῶν νέων μας. Κι εἶναι πράγματι ἀπόδειξις τῆς δυνάμεως πού ἔχει ἡ πίστις εἰς τόν Θεόν, ἡ ὁποία ἄντεξε καί διατηρήθηκε κάτω ἀπό συνθῆκες διωγμοῦ καί μαρτυρίου. Αὕτη ἡ τάσις δημιουργεῖ ἓνα εὐνοϊκό κλίμα καί καλές συνθῆκες γιά τήν ποιμαντική ἐργασία μας. Σέ μᾶς ἐναπόκειται νά ἀξιοποιήσουμε αὐτό τό θετικό στοιχεῖο στήν ποιμαντική ἐργασία μας.

β. Ἡ κατάρρευσις τῆς ἀθεΐας. Τήν πτῶσι της προεφήτευσε καί προεδήλωσε ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης στήν Ἀποκάλυψη μέ τήν ὄραση τῆς μυστηριώδους «πόρνης τῆς μεγάλης πού ἐκάθητο ἐπάνω σέ πολλά νερά μέ τήν ὁποία ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καί ἐμέθυσαν οἱ κάτοικοι τῆς γῆς ἀπό τό κρασί τῆς πορνείας της».³ Στίς μέρες μας ἔχουμε τήν ἰδιαίτερη εὐλογία νά διαπιστώσουμε τήν θαυμαστή δύναμη τοῦ μεγάλου Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος, ὁ Ὅποῖος «καθεῖλεν δυνάστας ἀπό θρόνων καί ὕψωσε ταπεινούς».⁴ Ἡ κατάρρευση τῶν ἀθέων καθεστώτων εἶναι ἔργο τῆς πανσθενοῦς Δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, ὅστις ἐπεῖδεν ἐπὶ τήν ταπείνωσιν καί ἐξουδένωσιν τοῦ λαοῦ Του.

³ Ἀποκ. ιζ' 1.

⁴ Λουκᾶ ἀ' 51.

Ποιός μπορεί νά ἀρνηθεῖ αὐτήν τήν θεία δύναμιν καί μεγαλειότητά Του. Κι ἐμεῖς ὀφείλουμε νά κηρύξουμε πανταχοῦ μετά δυνάμεως καί σθένους ὅτι «Κύριος ἐπεσκέψατο τόν λαόν αὐτοῦ καί οὐκ ἐγκατέλειπεν αὐτόν».

γ. Ἡ πείνα καί ἡ δίψα τῶν νέων γιά ἐμπειρίες καί νόημα ζωῆς.
Στίς ἡμέρες μας διαπιστώνουμε, ὅτι ἀνθοῦν φαινόμενα παραθρησκείας καί καταστροφικῶν λατρειῶν καί αἱρέσεων. Μιά ἐπικερδῆς ἐπιχείρηση ἡ ὁποία φέρει τήν ὀνομασία «Ὑπεραγορά θρησκείας» προσφέρει προϊόντα καί ὑπηρεσίες στούς πεινασμένους καί διψασμένους πολίτες τοῦ κόσμου. Διάφοροι σύγχρονοι «Μεσσίες» «Χριστοί» «Φωτισμένοι» Διδάσκαλοι ἔχουν ἀναλάβει τό ὑψηλό ἔργο νά σώσουν τήν ἀνθρωπότητα καί ὄχι πάντως δωρεάν. Κοινόβια, Σχολές, Ὁργανώσεις καί πολλά ἀλλ' ὑπόσχονται στούς νέους νά τοὺς λύσουν ὅλα. Τά προβλήματα αὐτόματα καί ἄμεσα. Ὅλα αὐτά δείχνουν μια ἀναζήτησι. Ὅλα αὐτά μᾶς προκαλοῦν γιά νά ἐπέμβουμε δυναμικά καί ἀποφασιστικά προσφέροντας τήν γνησιότητα τῆς θείας ἀλήθειας πληρώνοντας τό ἐσωτερικό κενό τῶν νεανικῶν ψυχῶν μέ τήν χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πού κάνει τόν ἀνθρωπο ὄχι ἀπλῶς εὐτυχισμένο ἀλλά «υἱό Θεοῦ» δηλαδή κατὰ χάριν. Ποιός ἀπό μᾶς μπορεῖ νά ἀγνοήσῃ τήν κραυγή τῆς ἀγωνίας τῶν νέων πού παγιδεύοντας καθημερινά ἀπό τοὺς ψευδόχριστους καί ψευδοπροφῆτες.

δ. Τά Ναρκωτικά, ἡ Θεοποιίσις τῆς πορνείας καί πάσης ἀκαθαρσίας καί ἄλλα φαινόμενα παρακμῆς μαρτυροῦν τήν ἑκπτώσι τῆς ζωῆς. Ἡ Ἐκκλησία μέ τοὺς ἐργάτες της τοὺς καλοὺς Σαμαρεῖτες της σκύψει μέ στοργή πάνω ἀπό τοὺς ἡμιθανεῖς γιά νά τοὺς παριθάλψῃ καί

θεραπεύσει από τις όδυνηρές πληγές της αμαρτωλής ζωής τους. Πώς μπορούμε να αρνηθούμε την προσφορά αυτής της διακονίας.

ε. **Κι έπειτα ή Εύρωπαϊκή Ένωση.** Μιά καινούργια πραγματικότητα είναι παρούσα. Έχουμε έτοιμασθει για να δώσουμε την μαρτυρία της όρθοδόξου πίστεως καί ζωής σέ τόσα έκατομμύρια ανθρώπων νέων; Αύτες είναι ένας άκόμη παράγοντας πού όφείλουμε να λάβουμε ύπ' όψιν μας.

στ. **Ή έκρηξις της τεχνολογίας, ή ανάπτυξη των έπιστημών,** ή πλήθυνσις της γνώσεως, οί επιδόσεις καί τά έπιτεύγματα όλων των έπιστημών άκόμη κι αυτών πού αναφέρονται στην ιερά υπόθεσι της αναπαραγωγής των ανθρώπων μās καλούν σέ προβληματισμούς καί αποφάσεις. Ό 21ος αιώνας πού προβάλλεται ως όρόσημο μās προκαλεί να έτοιμαστούμε για να προσφέρουμε τό εύαγγέλιο την μοναδική πρότασι ζωής. Άνέφερα τά σημαντικότερα δεδομένα πού διαμορφώνουν τίς σύγχρονες τάσεις καί τό νέο ήθος στην έποχή μας. Άσφαλώς υπάρχουν κι άλλες τίς όποιες μπορείτε να προσθέσετε. Εγώ άνοιξα την αύλέα του σύγχρονου σκηνικοϋ. Σεΐς έπισημάνετε τίς τάσεις καί τά φαινόμενα.

Πάντως όλα αυτά όδηγοϋν πρός μίαν κατεύθυνσιν.

Κι αυτή ή κατεύθυνση είναι

ΤΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΒΙΩΜΑ

Τό σύνθημα πού άκούεται από παντοϋ άπ' όλες τίς κατευθύνσεις είναι ή

«Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΑΛΞΕΩΝ». Ή σύγχρονη πρόκλησις άπαιτεΐ

ΤΟΥΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΑΛΞΕΩΝ.

Σ' αυτή την πνευματική έκστράτευσι για την μάχη της ζωής όλοι οί όρθόδοξοι πρέπει να ανταποκριθούμε καί κυρίως οί ποιμένες. Όταν

λέμε, ότι ο κόσμος περιμένει από την Όρθοδοξία να αναλάβει ένα συγκεκριμένο ρόλο για να οδηγήσει τον κόσμο έννοοῦμε ότι αυτό είναι ἔργο τῶν συγκεκριμένων ἀνθρώπων πού σήμερα ἱστορικά δέχονται τήν πρόκληση καί πρόσκληση. Αυτό τό ἔργο εἶναι δικό μας ἔργο. ΒΑΡΥ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ – ΜΕΓΑΛΗ ΕΥΘΥΝΗ

Δέν ἀναλαμβάνουμε τό ἔργο αυτό για να δοξασθοῦμε ἐμεῖς ἀλλά για να δοξασθεῖ ὁ Θεός ὁ Τριαδικός Θεός πού μάς ἔσωσε ἀπό τήν ἁμαρτία καί μάς ἔκαμε λαό περιούσιο. Τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ τήν διδασκαλία θά προσφέρουμε στόν κόσμο για να φωτισθῇ καί να ἐπιλύσει τά μεγάλα προβλήματά του. Τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ τήν χάρη θά διαχειρισθοῦμε για να ἀγιάσουμε τόν κόσμο καί να τόν στηρίξουμε στήν ἐν Χριστῷ κοινωνία καί μετοχή. Μέ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ τήν δύναμη θά πολεμήσουμε τήν ἁμαρτία καί πᾶσα ἀσέβεια. Μέ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ τήν εὐλογία θά καλλιεργήσουμε τίς ἀρετές καί τήν ὑπακοή τῶν ἀδελφῶν μας στό ἅγιο θέλημά Του. Ἡ θεολογία τῆς Όρθοδοξίας θά οδηγήσει τόν σύγχρονο κόσμο στήν ἐπίγνωση τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀνθρωπολογία τῆς Όρθοδόξου Ἐκκλησίας θά βοηθήσει τοὺς ἀνθρώπους στό εἰδέναί αὐτούς, στήν αὐτογνωσία ὁδηγώντας τους στήν μετάνοια. Ἡ Ἐκκλησιολογία τῆς ὀρθοδόξου πίστεως θά ἐνώσει τόν κόσμον ὑπό μίαν πίστην, ἓνα ποιμένα, ἓνα Κύριο. Ἡ δική μας εὐθύνη ἔγκειται εἰς τό να θέσωμε τήν λυχνία εἰς τόν λυχνοστάτη για να λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἡ σύγχρονη λυχνία εἶναι τό ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΒΙΩΜΑ. Ἡ ἐν Χριστῷ ζωή. Τό ζῆν κατά Θεόν. Ὁ θεῖος τρόπος ζωῆς. Αυτό ἔχουμε καθῆκον να προσφέρουμε στόν κόσμο, στοὺς νέους μας. Εἶναι ὅ, τι καλύτερο ἔχουμε να δώσουμε για να ζήσει ἡ νεολαία μας. Τό ὀρθόδοξον βίωμα εἶναι τό

ἀντικείμενο ὅλων τῶν βαθμίδων Κατηχήσεως τόσο τῶν κατωτέρων, ὅσο καί τῶν παραρτημάτων τῆς χριστιανικῆς Νεολαίας. Ἐν συντομίᾳ ἐν συνεχείᾳ θά ἀναπτύξω ὠρισμένες πτυχές αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ποιμαντικῆς ἐργασίας μας.

§2 Τό Ὁρθόδοξο Βίωμα

α. Μέσα ἀπό τήν πνευματική ἐργασία θά διδάξουμε στά παιδιά τό ὀρθόδοξο βίωμα. Ἀπαραιτήτως ὅμως θά πρέπει τά παιδιά νά ἔχουν καί ἐμπειρίες πνευματικές, οἱ ὁποῖες θά ἐπιβεβαιώσουν τήν θεωρητική διδασκαλία μας. Ὁρθόδοξο βίωμα σημαίνει ζωή μέ γνώση καί σωστές σχέσεις στά ἐξῆς τρία επίπεδα:

- γύρω ἀπό τόν Θεό
- γύρω ἀπό τήν Ἐκκλησία καί τόν κόσμο
- γύρω ἀπό τόν ἑαυτό μας

Τί ἔχουμε νά ποῦμε στά παιδιά γύρω ἀπό τόν Θεό. Ἰδού: σέ ἀδρές γραμμές μερικές ἔννοιες. Ἡ ἐργασία μας σ' ὅλες τίς ἡλικίες εἶναι νά «περάσουμε» στά παιδιά τήν σταθερή πεποίθηση ὅτι «ὁ Θεός ὑπάρχει». Ὑπάρχει καί ἐνεργεῖ μέ ὀρισμένους τρόπους. Ἔχει ὠρισμένες ιδιότητες καί φανερόνεται στήν ζωή τῶν ἀνθρώπων. Στά μεγαλύτερα παιδιά θά πρέπει νά παρουσιάσουμε τήν ἔννοια τοῦ Θείου Νόμου. Ἡ χριστιανική ἠθική δέν προκύπτει ἀπό μόνη της. Τά παιδιά χρειάζονται ἕνα εἶδος διορατικότητος, φαντασίας, καί σκέψι γιά νά ξεχωρίσουν τό καλό καί τό κακό ἀπό χριστιανική ἄποψη. Καθώς τά παιδιά θά μεγαλώνουν μέ τήν ικανότητα ἀναγνωρίσεως καί διακρίσεως καλοῦ καί κακοῦ πρέπει νά διδαχθοῦν τήν σημασία, τήν εὐθύνη καί τό ἀναπόφευκτο τῆς ἐπιλογῆς. Ἡ ἐμπειρία τῆς μετάνοιας. Στούς ἔφηβους θά παρουσιάσουμε τό νόημα

τῆς ζωῆς, τό νόημα τοῦ πόνου, τοῦ χρόνου τῆς σωτηρίας, τῆς εὐτυχίας. Εἶναι δύσκολο νά ἐκτιμήσουμε τήν πλύση τοῦ ἐγκεφάλου πού ἀσκοῦν τά μέσα ἐνημερώσεως καί τό περιβάλλον, καθώς καί τήν βαθειά σύγκρουση πού διαδραματίζεται μέσας τους ἀνάμεσα στήν κοσμική καί χριστιανική ἄποψι. Τό ὅτι οἱ νέοι μας, δέν ἔχουν πολλές ἀπορίες, δέν εἶναι συνήθως καλό σημάδι. Φανερώνει ἀπλῶς ὅτι ἡ θρησκεία καί ἡ πίστη γι' αὐτούς εἶναι περιορισμένη σ' ἓνα μικρό ἀπομονωμένο «διαμέρισμα» τῆς ζωῆς τους. Τό ἔργο μας εἶναι ἀκριβῶς νά φέρουμε στήν ἐπιφάνεια τῆς συγκρούσεως καί τίς ἀπορίες, νά ψηλαφίσουμε τίς ἀμφιβολίες τους καί νά τοὺς ἐφοδιάσουμε μέ μία ἄποψι – κριτήριο γιά τίς καταστάσεις τῆς ζωῆς. Τό μεγαλύτερο κατόρθωμα ἑνός Κατηχητικοῦ Σχολείου ἢ μιᾶς νεανικῆς συντροφιάς παιδιῶν Γυμνασίου ἢ Λυκείου εἶναι νά συνειδητοποιήσουν τά παιδιά, ὅτι ἡ διαδικασία τῶν σχέσεων μας μέ τόν Θεό Πατέρα εἶναι συνεχῆς, ἀδιάκοπη καί ἀποτελεῖ προσπάθεια. Πόσοι ἄνθρωποι ὠριμοί δέν ἔχουν σταματήσει αὐτή τήν διαδικασία στό στάδιο τῆς παιδικῆς ἢ ἐφηβικῆς ἡλικίας τους;

Παράλληλα μέ τήν γνώση γύρω ἀπό τόν Θεό καί τήν πρόοδο τῶν σχέσεων τοῦ νέου μαζί Του θά πρέπει νά ἀναπτύξουμε καί τήν γνώση γύρω ἀπό τήν Ἐκκλησία, τόν κόσμο, τήν οἰκογένεια, τό περιβάλλον. Ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας μαρτυρεῖ τήν πραγματικότητα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στήν ζωή μας. Τό μικρό παιδί ἀρχίζει νά συνειδητοποιεῖ αὐτή τήν ζωή μέ τίς αἰσθήσεις του, ὅταν βλέπει, μυρίζει, ἀγγίζει τό ἐσωτερικό τοῦ ναοῦ, τά ἀντικείμενα πού χρησιμοποιοῦνται, τά φῶτα, τά ἄμφια, τά ὁρατά στοιχεῖα τῶν μυστηρίων. Στήν μικρή ἡλικία μέ δημιουργικό τρόπο θά πρέπει νά μάθουν αὐτά πού συνιστοῦν τήν Ἐκκλησία, τήν λατρεία, τήν προσευχή, τήν κοινότητα. Μετά θά τό ἐξοικειώσουμε

περισσότερο μέ την λειτουργική ζωή. Όταν τά παιδιά φθάσουν στην έφηβεία πρέπει νά έξοικειωθοῦν μέ την έννοια ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό Σῶμα ἡ ἐνσάρκωση τοῦ Χριστοῦ στην ζωή μας. Θά πρέπει νά ἀπαντήσουμε στά ἐρωτήματα: Τί εἶναι Ἐκκλησία; Ποιά εἶναι ἡ θέση μου μέσα σ' αὐτήν. Τί σημαίνει Ἐκκλησία γιά μένα; Ποιός εἶναι ὁ ρόλος της στόν κόσμο; Τί εἶναι ἡ οἰκογένεια; Ποιές οἱ σχέσεις μου μέ τά μέλη της; Ποιός εἶναι ὁ κόσμος πού μέ περιβάλλει καί ἄλλα.

Ἕνα κατηχητικό πρόγραμμα γιά ἐφήβους θά πρέπει ἐπίσης νά παρέχει στά παιδιά εὐκαιρίες νά δράσουν σάν ἐκκλησιαστική ὁμάδα. Αὐτό θά τά βοηθήσει νά νιώσουν ὑπεύθυνα γιά την ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Θέλουμε οἱ αὐριανοί λαϊκοί νά ἔχουν συνειδητοποιήσει ὅτι ἀποτελοῦν την Ἐκκλησία, ὅτι εἶναι μέλη τοῦ σώματός της. Πόσο κουραστική συχνά ἡχεῖ ἡ ἐρώτησι: «Γιατί κάνει ἡ Ἐκκλησία αὐτό ἢ τό ἄλλο;» ἢ «Γιατί ἐνεργεῖ, ἔτσι ἢ ἄλλιῶς;» Ἐνῶ ἡ πραγματική ἐρώτηση εἶναι: «Γιατί ἐμεῖς κάνουμε αὐτό ἢ ἐνεργοῦμε ἔτσι;». Τέλος δέ σκοπός τῆς κατηχητικῆς προσπάθειας εἶναι νά βοηθήσουμε τά παιδιά νά ἀποκτήσουν αὐτογνωσία καί νά προοδεύσουν σ' αὐτά. Σταδιακῶς ἡ ἐργασία αὐτή ἀρχίζει μέ τά παιδιά τῆς προσχολικῆς ἡλικίας, ὅταν μπορούμε νά δώσουμε ἔμφαση στίς πέντε αἰσθήσεις καί νά ἐνθαρρύνουμε τό θαυμασμό τῶν μικρῶν παιδιῶν γιά τόν κόσμο καί πού τά περιβάλλει, ἀλλά καί γιά τά δῶρα τοῦ Θεοῦ πού εἶναι αἰσθήσεις μας. Μιά δεύτερη φάση τῆς αὐτογνωσίας εἶναι ἡ συμμετοχή τοῦ παιδιοῦ στό μάθημα ἢ στίς δραστηριότητες τῆς συντροφιάς του. Μία τρίτη πτυχὴ εἶναι νά ἀναγνωρίζει την θέση του ἀνάμεσα στούς ἄλλους, στό σπίτι, στην παρέα του, τό σχολεῖο, παντοῦ. Καί τέλος νά ἐνθαρρύνουμε τούς ἐφήβους νά ἐκφράσουν την γνώμη τους ἐπὶ τοῦ θέματος πού συζητοῦμε, ὥστε νά

δίδεται ή δυνατότητα στά παιδιά νά σκέπτονται καί νά αναζητοῦν τήν βαθύτερη κατανόηση. Ὁ ἀντικειμενικός σκοπός τῆς ἐργασίας μέ παιδιά κυρίως Λυκείου εἶναι νά ξυπνήσουν οἱ ικανότητές τους νά ρωτοῦν καί νά ψάχνουν γύρω ἀπό τά μεγάλα θέματα τῆς ζωῆς καί νά τά βοηθήσει νά μάθουν ποῦ μποροῦν νά βροῦν τίς ἀπαντήσεις. Θά ἔχουμε ἐπιτύχει στό ἔργο μας ἐάν ἀναφέρουμε τόν κόσμο στό σημεῖο νά διερωτηθεῖ: «Ποιός εἶμαι;», «Τί πιστεύω;», «Τί νόημα ἔχει ή ζωή;», «Τί νόημα ἔχει ὁ Χριστός καί ή Ἐκκλησία γιά μένα;». Μετά ἀρχίζει νά ἀναζητᾷ τίς ἀπαντήσεις πού δίνει ή ὀρθόδοξη χριστιανική πίστη μας. Ἔτσι διαμορφώνει τό ὀρθόδοξο ἥθος καί γίνεται καταρτισμένος καί ἄρτιος ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος. Αὐτά σέ γενικές γραμμές ἀπαρτίζουν συνθέτουν δημιουργοῦν τό ὀρθόδοξο βίωμα. Αὐτό συνιστᾷ ἕνα ἰσορροπημένο τρόπο ζωῆς. Δείχνει τά ἀληθινά ἀνθρώπινα μέτρα τά ὁποῖα συγκρίνει μέ τά θεῖα μέτρα. Καλεῖ τόν ἄνθρωπο, τόν νέο, τήν νέα, τόν ἔφηβο νά διασώσει αὐτή τήν ἀπόσταση ἀπό τήν γῆ μέχρι τόν θρόνο τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ἐκκλησία στηρίζει κατευοδώνει αὐτή τήν προσπάθεια. Τό ἔργο μας καί ή διακονία μας δικαιώνεται ὅταν ὀδηγήσουμε ὅσον τό δυνατόν περισσότερους νέους στόν θρόνο τοῦ Θεοῦ. Τό ὀρθόδοξον βίωμα προσφέρει στόν κόσμο αὐτή τήν λαμπρή προοπτική. Πιστεύουμε, ὅτι αὐτό μπορεῖ νά ἀπαντήσει στίς ἐρωτήσεις κάθε ἀνθρώπου, νά ικανοποιήσῃ κάθε ἐπιθυμία, νά διαλύσῃ κάθε φόβο καί ἀνησυχία, νά προσφέρει στόν ἄνθρωπο νόημα ζωῆς, ἐλπίδα, ἐπιβεβαίωση, χαρά, πληρότητα, εἰρήνη, ἀσφάλεια καί ἄλλα ἀγαθά πού χαρίζει ὁ Θεός στούς ἐκζητοῦντες τό ἅγιον ὄνομά Του. Μέ αὐτούς τούς προβληματισμούς καί τίς σκέψεις σας, παρακαλῶ πολύ νά μοῦ ἐπιτρέψετε νά ἀναφερθῶ σέ δύο πολύ ἐνδιαφέροντα θέματα.

- στον τρόπο απόκτησης του ὀρθόδοξου βιώματος
- στην μέθοδο τῆς (κατηχήσεως) μυήσεως τῶν νέων ἀνθρώπων.

§3 Πῶς ἀποκτᾶται τό ὀρθόδοξο βίωμα-Πνευματική ἀθλησις

Ὅσα ἀναφέρθησαν προηγουμένως δέν εἶναι ξηρές γνώσεις, οἱ ὁποῖες ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε κατὰ τόν λόγον τοῦ ἀποστόλου Παύλου δέν ἔχουν τήν δύναμη νά ζωοποιήσουν τόν ἄνθρωπο: «Τό γάρ γράμμα τοῦ νόμου ἀποκτέννει,

τό δέ πνεῦμα ζωοποιεῖ».⁵ Ὁμιλοῦμε περί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς ἡ ὁποία συγκροτεῖται καί τελειοποιεῖται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα. Χωρίς αὐτό δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξει ὀρθόδοξο βίωμα, χριστιανική ζωή. Τό Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς ἀναγεννᾷ. Μᾶς δίδει χαρίσματα. Μᾶς ἀγιάζει. Κατακαίει καί συγχωρεῖ τίς ἁμαρτίες μας. Καλλιεργεῖ τήν θέληση τοῦ ἀνθρώπου νά προτιμᾷ καί νά ἐργάζεται τίς ἀρετές.

Τό Ἅγιο Πνεῦμα λαμβάνουμε διά τῶν Μυστηρίων. Κυρίως δέ ἐφ' ὅσον ὁμιλοῦμε περί βαπτισμῶν, μέ τήν ἱερά ἐξομολόγησι καί τήν θεία Εὐχαριστία. Ἐκ τούτων συνάγεται ἡ ἀναγκαιότητα συμμετοχῆς στά Μυστήρια καί ἡ ἀναγκαιότητα τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος γιά τήν τήρησιν στήν ζωή μας τῶν ἀγαθῶν καρπῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ χαρά καί ἡ εὐτυχία δέν εὐρίσκονται αὐτόματα καί μέ αὐτοματοποιημένες διαδικασίες. Χρειάζεται νά τονίσουμε τήν σημασία τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος ὑπενθυμίζοντας τοὺς ἀγῶνες τῶν ἀγίων καί τήν καταξίωσή τους. Ἡ πνευματική ἀθλησις εἶναι χαρακτηριστικό στοιχεῖο τοῦ ὀρθόδοξου βιώματος. Ὁ Ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος τονίζει: «Ἡ ὁδός τοῦ Θεοῦ σταυρός καθημερινός ἐστίν. Οὐδεὶς γάρ ἐν τῷ οὐρανῷ ἀνῆλθεν μετὰ ... Οὐ γάρ

⁵ Β' Κορινθίους γ' 6.

δίδωσι ὁ Θεός χάρισμα μέγα, χωρίς μεγάλου πειρασμοῦ. Κατά γάρ τούς πειρασμούς καί τά χαρίσματα ὠρίσθησαν ὑπό τοῦ Θεοῦ κατά τήν σοφίαν αὐτοῦ» καί ὁ Σοφός Σειράχ «Τέκνον εἰς προσέρχῃ δουλεύειν τῷ Κυρίῳ ἐτοίμασον τήν ψυχὴν σου εἰς πειρασμόν».⁶

§4 Ποιά μέθοδο μύησης χρησιμοποιοῦμε

Στό ὑπεύθυνο καί σημαντικό ἔργο τῆς κατηχήσεως χρησιμοποιοῦμε δύο τρόπους

- τήν κατηχητική μέθοδο τῶν καταξιωμένων χριστιανῶν παιδαγωγῶν

- καί τήν ἔμπνευσι καί εὐαισθησία μας

Ἡ πρώτη εἶναι οἱ σιδηροτροχιές πάνω στίς ὁποῖες θά κινηθοῦν ἡ ἔμπνευσι, ἡ εὐαισθησία, ἡ εὐρηματικότητα, ἡ φαντασία μας. Ἡ ταχύτητα καί ὁ ρυθμός τους ἐξαρτᾶται ἀπό τόν ἐνθουσιασμό καί τόν ζήλο μας.

Ἰδού μερικές κατηχητικές ἀρχές:

1. Δέν αὐτοσχεδιάζουμε. Φροντίζουμε νά κατέχουμε τά θέματα πού σχολιάζουμε. Προετοιμαζόμαστε.

2. Τηροῦμε τό χρονοδιάγραμμα τῆς συνάξεως. Προσευχή – θέσις τοῦ θέματος – Ἀνάπτυξις – Διάλογος – Ἐμπέδωσις – Συμπέρασμα.

3. Στήν Κατήχησι ὡς μέθοδον ἐργασίας χρησιμοποιοῦμε τήν ἐρμηνευτικήν ἢ κατανοοῦσαν. Ἔτσι χαρακτηρίζουμε τήν μέθοδον ἐκείνην, ἡ ὁποία προσπαθεῖ νά ἀνεύρῃ ὅλες τίς ὁδοὺς οἱ ὁποῖες θά βοηθήσουν στήν πραγματοποίησιν τῆς συναντήσεως τοῦ νέου μέ τήν σ' αὐτόν προσφερομένην καί ἀποκαλυπτομένη ἀλήθειαν. Ἐπομένως δέν

⁶ β' 13.

περιοριζόμεθα στην εβδομαδιαίαν μόνον συνάντησιν μας μέ τούς νέους αλλά προσφέρουμε καί ἄλλες εὐκαιρίες γιά τήν προσωπικήν ἐπικοινωνίαν τοῦ νέου μέ τόν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Γι' αὐτό καί ἡ μέθοδος αὕτη ὀνομάζεται βιωματική. Ἡ ἐργασία μας δέν ἀποβλέπη στήν μετάδοση ὠρισμένων θρησκευτικῶν γνώσεων καί ἀληθειῶν ἀλλά στήν χριστοποίησιν τοῦ νέου.

4. Τό ἔργο μας πρέπει νά διέπουν καί οἱ ἐξῆς ἀρχές.

- ἡ ἀρχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας. Εἴμεθα διάκονοι στοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ καί ὀφείλουμε νά διακονοῦμε ἐν φόβῳ καί τρόμῳ τήν σωτηρίαν τῶν νέων βλαστῶν τῆς Ἐκκλησίας. Νά συνεργαζόμεθα μέ τόν Ἐπίσκοπο ἢ τόν Ἐφημέριο. Τούς ἄλλους λαϊκοὺς συνεργάτες τῆς Ἑνορίας.

- ἡ ἀρχή τῆς Χριστοκεντρικότητος. Διακονοῦμε σ' ἓνα ἔργο τό ὁποῖο ἔχει ἀποκλειστικό σκοπό νά μορφώσῃ τίς νεαρές υπάρξεις καί τό πρότυπον τοῦ Χριστοῦ. Σ' Αὐτόν ἀναφερόμαστε. Σ' αὐτόν καταφεύγουμε. Πέριξ αὐτοῦ κινούμεθα. Χριστός καί μόνον Χριστός καταγγέλεται ἀπό ἐμᾶς.

- ἡ ἀρχή τῆς αὐτενέργειας. Δέν πρέπει οἱ νέοι νά συνηθίζουν σέ μία παθητική σχέση μέ τήν ἐνορία. Πρέπει νά τοὺς δοθεῖ ἡ δυνατότητα νά δραστηριοποιηθοῦν. Τέτοιες ὑποδείξεις νά γίνονται μέ τίς κατά καιρούς Ἐγκυκλίους τῶν Σεβασμιωτάτων Ποιμεναρχῶν τῆς Ἐκκλησίας μας.

- ἡ ἀρχή τῆς ἐποπτικότητος. Ὁ νέος πρέπει νά ἔχει προσλαμβάνουσες παραστάσεις ἀπό ὅλη τήν ἐνοριακή ζωή γιά νά βοηθηθεῖ νά ἐνταχθεῖ συνειδητῶς εἰς αὐτήν.

- ἡ παιδοκεντρική ἀρχή. Χρειάζεται νά λαμβάνουμε ὑπ' ὄψιν τίς πραγματικές ἀνάγκες τόσο τῆς συντροφιάς ὁλοκλήρου, ὅσο καί τοῦ

καθενός ξεχωριστά. Νά μήν μᾶς διαφεύγει ἡ ἡλικία, ἡ οἰκογενειακή κατάσταση, τό περι-

βάλλον τοῦ παιδιοῦ. Ἔτσι θά τό βοηθήσουμε ἀποτελεσματικότερα.

- ἡ ἀρχή τοῦ ἐθισμού στήν ἐκκλησιαστικήν ζωήν. Ὅλοι πρέπει νά μάθουν νά συμμετάσχουν στήν ζωή τῆς ἐνορίας. Ἡ ἐνορία εἶναι τό σπίτι, ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ στόν ὁποῖο συγκεντρώνονται τά παιδιά τοῦ Θεοῦ. Μή τό παραμελοῦμε.

Ὅλα αὐτά συμβάλλουν νά συντείνουν στό νά μορφωθεῖ Χριστός ἐντός τῶν νέων καί νά ζήσουν ἐν Χριστῷ νά ἀποκτήσουν τό ὀρθόδοξο βίωμα.

Ὁ Μητροπολίτης Μύρων Χρυσόστομος ἔχει τονίσει γιά τήν θέση τῆς ὀρθοδοξίας στόν σύγχρονο κόσμο (Ἐπίσκεψις 1.3.85 σελ. 20). «Στόν σύγχρονο καί αὐριανό κόσμο ἡ Ὀρθοδοξία ἔχει μιά ξεχωριστή, ἰδιάζουσα πρωτόβουλη, πρωτοποριακή καί ὑπεύθυνη ἀποστολή». Κι ὁ Ian Bria στήν ἔκθεσιν του γιά τό

«μέλλον τῆς ὀρθοδόξου μαρτυρίας» (Ἐπίσκεψις 15.3.85 σελ. 11) ἐπισημαίνει «Τό μέλλον τῆς ὀρθοδόξου μαρτυρίας θά ἐξαρτηθεῖ καί ἀπό τήν ποιότητα καί τήν ἀνανέωσι τῆς χριστιανικῆς ζωῆς τόσο στό ἀτομικό ὅσο καί στό κοινοτικό ἐπίπεδο».

Ἰδιαίτερα:

«Στίς μέρες μας πού πλεονάζει ἡ ἐναγώνια μετανάστευση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό ἰδεολογία σέ ἰδεολογία, ἀπό τόν ἓνα τρόπο ζωῆς στόν ἄλλο». Ἐμεῖς οἱ πεῖραν λαβόντες τοῦ καινοῦ τρόπου ζωῆς πιστεύομεν ὅτι ἡ Ὀρθοδοξία ἀτενίζει τό μέλλον ἄφοβα γιά τήν ἀναμέτρησί της στό χῶρο τῆς ἀλήθειας καί τῶν ἀξιῶν. Γνωρίζουμε πού πορευόμεθα ἀρκεῖ νά μένουμε στό σωστό δρόμο τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος καί στη σωστή

έμπειρία τοῦ ὀρθόδοξου ἥθους. Πεποίθησή μας εἶναι ὅτι: Ἡ Ὁρθοδοξία ἀποτελεῖ «τὴν σύγχρονη πρόκληση» γιὰ κάθε πνεῦμα ποῦ ἀναζητεῖ λύση γιὰ κάθε ψυχὴ ποῦ ἐπιποθεῖ τὴν χαρὰ ποῦ χαρίζει ἡ εἰρήνη μέ τὸν ἑαυτό μας, ἡ ἀγάπη γιὰ τοὺς ἄλλους καὶ ἡ συμφιλίωση μέ τὸ Θεό. Αὐτά εἶναι οἱ καρποὶ τοῦ ὀρθοδόξου βιώματος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.

